

České Budějovice dne 17. října 2024

Č. j.: MZP/2024/210/3581

Sp. zn.: ZN/MZP/2023/510/46

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy I, oddělení České Budějovice, se sídlem Mánesova 3a, 370 01 České Budějovice (dále jen ministerstvo), jako příslušný orgán státní správy podle § 4a odst. 2 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, v platném znění, rozhodlo o žádosti České republiky – Správy úložišť radioaktivních odpadů, se sídlem Dlážďená 6, Praha 1, IČO 66000769, o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry v lokalitě Janoch, doručené dne 01.03.2023, takto:

- I. Podle § 4a odst. 1 ve spojení s § 4 odst. 8 a § 22a odst. 1 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, v platném znění

st a n o v u j e

České republiky – Správy úložišť radioaktivních odpadů, se sídlem Dlážďená 6, Praha 1, IČO 66000769,

průzkumné území Janoch

pro zvláštní zásahy do zemské kůry pro zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů – etapa vyhledávání.

Průzkumné území vymezuje souřadnicemi vrcholů geometrického obrazce v souřadnicovém systému S-JTSK:

Vrchol/Souřadnice	X	Y
1	1 144 798,00	761 118,00
2	1 144 428,00	754 988,00
3	1 149 256,00	756 592,00
4	1 148 200,00	761 361,00

na katastrálních územích Dříteň (katastrální území č. 633135), Jeznice (katastrální území č. 659452), Purkarec (katastrální území č. 736791), Olešník (katastrální území č. 710491), Knín (katastrální území č. 613959), Kočín (katastrální území č. 613967), Litoradlice (katastrální území č. 685828) a Březí u Týna nad Vltavou (katastrální území č. 613941), okres České Budějovice CZ0311.

Celková plocha průzkumného území činí 22 741 548 m².

Plošný podíl jednotlivých obcí je následující:

Dříteň	2 298 410 m ²	10,11 %
Hluboká nad Vltavou	5 422 136 m ²	23,84 %
Olešník	5 541 987 m ²	24,37 %
Temelín	9 479 014 m ²	41,68 %

Dobu platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území Janoch stanoví do **31.12.2032**.

II. Pro provádění geologických prací stanovuje následující podmínky:

1. Před zahájením prací spojených se zásahem do pozemku seznámit obce, na jejichž území je průzkumné území situováno, s projektem geologických prací schváleným ve smyslu § 6 odst. 3 geologického zákona.
2. Zajistit, aby nedocházelo k ovlivnění vodního režimu daného území a aby se zamezilo vypouštění či únikům znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod.
3. Zohlednit výskyt významných krajinných prvků, přihlédnout k poloze funkčních skladebných prvků ÚSES, významnějších center biodiverzity s vyšším podílem přírodních biotopů a výskytem populací zvláště chráněných druhů a s polohou dálkových migračních koridorů, a to na základě výstupů preventivně provedených průzkumných prací v oblasti ochrany přírody, a technické práce přednostně soustředit mimo tyto prvky.
4. Respektovat zájmy ochrany kulturních památek a území archeologického významu.

Nedílnou součástí tohoto rozhodnutí je zákres průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Janoch do mapy 1 : 25 000 s vyznačenými vrcholovými body.

O d ů v o d n ě n í

Česká republika – Správa úložišť radioaktivních odpadů, se sídlem Dlážďená 6, Praha 1, IČO 66000769 (dále jen SÚRAO), podala dne 01.03.2023 žádost o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Janoch pro zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů (dále jen průzkumné území Janoch) na dobu do konce roku 2032. Žádost obsahovala všechny náležitosti stanovené v § 4 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, v platném znění (dále jen geologický zákon).

I. K obsahu žádosti

Podle obsahu žádosti byla lokalita Janoch vymezena na základě výsledků výzkumných geologických prací v polygonu ETE – jih. Na základě multikriteriální analýzy a hodnocení bylo vymezeno v části polygonu ETE – jih průzkumné území Janoch o rozloze 22,31 km² nazvaném podle kóty Janoch (484 m n. m.) v polygonu ETE – jih. V dalších navazujících pracích od roku 2018 je zájmové území nazýváno Janoch. Průzkumné území Janoch bylo navrženo v Jihočeském

kraji se středem cca 9 km jjz. od města Týn nad Vltavou a cca 22 km ssz. směrem od krajského města České Budějovice.

Z hlediska morfoloického členění je průzkumné území Janoch součástí geomorfologické oblasti IIA Středočeská pahorkatina. V rámci Středočeské pahorkatiny je zastoupen celek IIA-3 Táborská pahorkatina s podcelkem IIA-3A Písecká pahorkatina a okrskem IIA-3A-5 Týnská pahorkatina. Nejvyššími body jsou kóty Hora (525 m n. m.), Strážišť (524 m n. m.), Coufalka (511 m n.m.) a Kobylí hlava (510 m n. m.). Většina plochy průzkumného území Janoch spadá do povodí řeky Vltavy, západní okraj do povodí Blanice. Směr odtoku povrchových vod je zde generelně k východu. Mezi hlavní vodní toky patří od jihu potoky Rachačka, Strouha a Hradní Strouha.

Podle doplnění žádosti byly hranice a rozsah průzkumného území Janoch voleny s ohledem na míru znalosti geologické a hydrogeologické situace dané lokality získané jak z archivních dat, tak z výsledků prací v rámci předchozích projektů realizovaných pro účely výběru vhodného horninového prostředí pro lokalizaci potenciálního hlubinného úložiště radioaktivních odpadů. Za účelem umístění úložiště do co nejstabilnějšího horninového prostředí, bylo pro průzkumné území Janoch vybráno území, které je litologicky a geologickou stavbou homogenní. Jeho hranice vychází z rozsahu tzv. perspektivních území pro geologické projektové práce, tzv. homogenních bloků, které byly definovány na základě rešeršních prací a nově provedených terénních výzkumů. Plošný rozsah těchto dvou sousedících území je dán požadavky SÚRAO na velikost podzemního areálu hlubinného úložiště včetně potřebné rezervy. Návrh průzkumného území Janoch byl stanoven s přihlédnutím k potenciálně vhodným partiím horninového masivu v jejich bezprostředním okolí, a k blízkým horninovým nebo zlomovým strukturám, které je nutno průzkumnými pracemi podrobně popsat. Hranice průzkumného území byly dále voleny tak, aby se území vyhýbalo významným zlomovým strukturám v patřičné vzdálenosti alespoň několika set metrů, v závislosti na předpokládané velikosti a sklonu daných zlomů. Zlomové struktury obvykle oslabují soudržnost horninového masivu a mohou tvořit preferenční cesty pro pohyb fluid. Tato kritéria byla sledována jak na povrchu, tak extrapolována do hloubky plánovaného úložiště.

Průzkumné území Janoch je vymezeno čtyřmi lomovými body a zaujímá plošný rozsah 22,741548 km². Jeho severní hranice je definována severním okrajem západního homogenního bloku, průběhem celého zlomu a navazujícího výskytu kvartéru v jeho severovýchodním protažení. Západní hranice je dána západním okrajem západního homogenního bloku. Jižní hranice je určena jižním okrajem západního homogenního bloku, jihovýchodním ukončením zlomu a tektonicky složitějším úsekem s výskytem pestrých hornin a zlomů, který je nutné podrobněji popsat. Východní hranice uzavírá průzkumné území východně od východního okraje východního homogenního bloku v místech, kde se postupně začínají vyskytovat hluboce zvětralé horniny krystalinika, které by mohly narušovat potřebnou homogenitu horninového masivu. Kromě geologických argumentů byl severní a západní úsek hranice navrženého průzkumného území ovlivněn vzdáleností od elektrárny Temelín, která se nachází v minimální vzdálenosti 1,4 km severoseverozápadně od polygonu průzkumného území.

V rámci etapy vyhledávání jsou plánovány následující geologické práce:

- Geologické mapování v měřítku 1:10 000

Sestavení mapy bude kromě vlastního mapování využívat výstupů zejména geofyzikálních a vrtných prací prováděných v průzkumném území. Součástí prací na mapě 1: 10 000 je rešeršní práce, příprava topografických podkladů, databázových struktur a GIS, vlastní geologické mapování, geologická dokumentace, strukturní analýza, laboratorní práce, sestavení vlastní mapy, textových vysvětlivek a databáze dokumentačních bodů. Geologická mapa interpretuje v

daném měřítku rozsah a vzájemné vztahy jednotlivých horninových těles a průběh hranic mezi nimi na zemském povrchu, a to včetně hornin kvartérního pokryvu a antropogenních uloženin.

- Hydrogeologické mapování 1: 10 000

Hydrogeologická mapa v měřítku 1 : 10 000 zahrnuje grafickou část tvořenou souborem účelových map zahrnujících vlastní hydrogeologickou mapu, mapu chemizmu vod, hydrologickou mapu, mapu dokumentačních bodů, textové vysvětlivky, primární dokumentaci a databáze dokumentačních bodů, fotoarchivu, režimní měření, profilová měření a chemické analýzy vod. Jejím cílem je poznání, popis a zobrazení výskytu a režimu podzemních a povrchových vod, hydraulických parametrů horninového prostředí a chemického složení vod na území hypotetické lokality a jejím okolí. Hydrogeologická mapa a výsledky hydrogeologického a hydrologického monitoringu jsou jedněmi ze základních vstupů pro konstrukci hydraulických a transportních 3D modelů.

- Geofyzikální průzkum

Geofyzikální metody jsou v prostředí granitických či metamorfovaných hornin využívány zejména k lokalizaci a sledování průběhu tektonických linií na povrchu i v hloubce masívu, fyzikálnímu rozlišení zastoupených variet hornin a sledování jejich skrytých rozhraní, stanovení mocnosti zvětralinového nebo sedimentárního nadloží a přítomnost zvodnělých struktur. Cílem geofyzikálních měření v průzkumném území je především identifikovat homogenitu horninového masívu v hloubce řádově stovek metrů, upřesnit geologickou stavbu a definovat litologické a tektonické hranice a jejich charakter a charakterizovat hloubku zvětrávání a homogenitu povrchu podloží hornin. Využit bude komplex pozemních metod se zastoupením především metod odporového profilování, plošné gravimetrie, magnetometrie, gamaspektrometrie, DEMP, ERT, VDV, mělké a hluboké seismiky.

- Vrtné práce

Hlavním cílem vrtného průzkumu je zjištění strukturně-geologických a hydrogeologických charakteristik, ověření charakteru hlavních tektonických linií a deskripce horninového masívu v hloubce úložiště a jeho podloží z pohledu petrologie, mineralogie, petrofyziky, tektoniky, geochemie, hydrogeologie a geomechaniky. Vrtné práce zahrnují vrty, nebo v případě potřeby dvojice vrtů, s hloubkou 20 až 100 metrů určených pro ověření hydraulických vlastností mělkých kolektorů a pro následný monitoring režimu mělkých zvodní, dále vrty hluboké do 300 m s cílem charakterizovat zejména zlomy, jejich výplň, postižení v okolí, hydrogeologické a geochemické parametry a dále chování puklinových systémů v hloubkách pod 200 m, dále vrty svislé hloubky cca 500–600 m, lokalizované do homogenní čerstvé horniny, určené pro výzkum hornin na úrovni úložiště a hlubší vrt určený pro ověření charakteru hornin v podloží úložiště.

- Popis a speciální analytika vrtného jádra, testy ve vrtech

Testy prováděné ve vrtech a vrtném jádru budou obsahovat zejména výběr následujících metod: skenování vrtného jádra, studium petrologie, mineralogie, geochemie, výplně puklin, fluidních inkluzí, petrofyzikálních a transportních vlastností, karotáž (fyzikální, geomechanické a hydrodynamické parametry, tektonika, litologický profil a technický stav vrtu), geotechnické testy (metoda hydraulického štěpení stěn vrt, metody měření napěťového stavu horninového masívu a deformometrická měření), hydrodynamické zkoušky ve vrtech, odběr vzorků podzemních vod, hydrogeologické a geofyzikální testy v průběhu vrtání.

- Kopné práce

Průzkumné rýhy realizované kopnými pracemi jsou určeny ke zpřesnění geologické mapy a dalších účelových map v území, zejména pak ke zjištění mocnosti tektonických zón, jejich směru, sklonu, mineralogické výplně a dynamiky tektonických procesů, charakteristiku zvětralinového pláště a půdního profilu a ověření geofyzikálních a morfostrukturních anomálií. Lokalizace kopných prací bude určena dle zjištěných anomálií zejména geologického mapování, morfostrukturního výzkumu a geofyzikálních měření.

- Inženýrskogeologický průzkum

Inženýrskogeologický průzkum bude lokalizován do plochy povrchového areálu. Předmět průzkumu a podrobná metodika bude určena tak, aby průzkum poskytl potřebné inženýrskogeologické podklady pro návrh stavby a eliminaci geologických rizik souvisejících se změnou stavu horninového prostředí v zájmové oblasti v krátkém i dlouhém časovém horizontu.

Geologické průzkumné práce budou prováděné podle schváleného projektu geologických prací, který bude zpracován po stanovení průzkumného území.

II. Průběh vedeného řízení

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy I, oddělení České Budějovice (dříve odbor výkonu státní správy II, dále jen ministerstvo) oznámením č. j.: MZP/2023/510/350 ze dne 20.03.2023 oznámilo zahájení správního řízení ostatním účastníkům řízení, tj. Obci Dříteň, Městu Hluboká nad Vltavou, Obci Olešník a Obci Temelín, a také dotčeným orgánům státní správy. Současně jim poskytlo kompletní žádost a stanovilo jim lhůtu k vyjádření do 60 dnů od doručení oznámení. O zahájení řízení byli oznámením č. j.: MZP/2023/510/321 ze dne 20.10.2023 informovány spolky, které mají podanou generální žádost o poskytování informací ve smyslu § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Ve stanovené lhůtě se vyjádřily dotčené orgány i účastníci řízení.

Magistrát města České Budějovice, odbor životního prostředí, v souhrnném vyjádření č. j.: OOZP/3077/2023 Do ze dne 12.04.2023 uvedl, že z hlediska vodního hospodářství navržená lokalita nezasahuje do záplavového území řeky Vltavy ani do stavební uzávěry vodního díla Hněvkovice. V daném území nejsou ochranná pásma vodních zdrojů ani jiná chráněná území s výjimkou lokálních zdrojů podzemní vody k zásobování místních vodovodů, které jsou převážně mělké v místech pramenišť. V jižním a severozápadním cípu území se nachází vodovodní řad pro veřejnou potřebu. Dle předložené dokumentace nedojde prováděním průzkumu k ovlivnění zájmů spadajících do působnosti vodoprávního úřadu. Z hlediska ochrany přírody a krajiny magistrát upozornil na povinnost řešení zásahů do prvků ÚSES, kterými je území protkáno, s autorizovaným architektem za účelem zajištění návaznosti na další prvky ÚSES. Významné krajinné prvky, tj. les vodní tok, rybník, niva, jsou chráněny ze zákona před ničením a poškozením. V lokalitě jsou vymezeny cenné plochy biotopů Na Bahnech, Na Pláni, Dolejší rybník a Nad Dolejším rybníkem. Mezi obcemi Nová Ves – Jeznice a Purkarec je migrační koridor vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců. Navržená plocha bude podrobena biologickému posouzení autorizovanou osobou. Při výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů musí být zajištěna výjimka ze zákazu ochranných podmínek. Z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu a lesního hospodářství magistrát upozornil na zákonné povinnosti.

Magistrát města České Budějovice, odbor památkové péče, ve vyjádření č. j.: OPP/667/2023 ze dne 04.04.2023 poznamenal, že v mapě střetu zájmů jsou vyznačeny všechny nemovité kulturní památky a upozornil, že v území lesního komplexu navazujícího podél levého břehu toku Vltavy na Starou (Hlubockou) oboru a zasahujícího až k Litoradlicím, s lesními tratěmi Strážiště, Kobylí hlava, Rachačky, Pařezí, Krejcárka, Zabítý, Na hromadišti a ve směru od Jeznice rozsáhlé okolí vrchu Hřeben se dle předpokladu nachází mimo pohřebiště zapsaná do seznamu kulturních památek množství dalších pohřebních areálů. Magistrát proto upozornil na respektování povinností podle zákona o památkové péči.

Městský úřad Týn nad Vltavou v souhrnném vyjádření č. j.: MÚT/08123/2023 ze dne 31.05.2023 upozornil na zákonné povinnosti vyplývající z jednotlivých složkových zákonů na úseku životního prostředí a dále uvedl, že si je vědom vysoké celospolečenské důležitosti této stavby a

nesporného veřejného zájmu z hlediska bezpečného fungování jaderné energetiky jako těžko nahraditelného energetického mixu, zároveň však zohledňuje vysoce negativní dopady na lokalitu z hlediska jím chráněných zájmů. Z hlediska vodního hospodářství je to významný zásah do koryta vodního toku Strouha v případě umístění povrchového areálu ve východně umístěném polygonu (rozsáhlé úpravy na povrchu spočívající v odlesnění 26 ha lesa, dočasné nebo trvalé uložení rubaniny). Rozsáhlé odlesnění viditelného hřbetu kopce s až 50 metry vysokou těžní věží, uvažované ponechání části rubaniny na trvalé deponii a do lokality přivedené dopravní sítě, mají oproti současnému stavu zcela likvidační charakter z hlediska přírodních hodnot krajinného rázu. Lokalita Janoch má jako jediná nadzemní stavbu o tak značné výšce, u ostatních lokalit se jedná o max. 15 metrů. Stejně tak je tu velmi silný nepříznivý vliv na migrační koridory. Z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu považuje za vhodné doplnění záboru zemědělských pozemků na zajištění souvisejících dopravních staveb, kdy zcela jistě bude překročena jeho velikost 1 ha. Pak by nebyla lokalita hodnocena 1 bodem, jako doposud. Dotčeny budou pozemky určené k plnění funkce lesa. Zásah do rozsáhlého lesního komplexu (zábor celkem 26,5 ha) bude mít likvidační charakter bez možnosti kompenzace. Na závěr uvedl, že z letitých zkušeností s prosazováním veřejného zájmu z hlediska ochrany přírody a krajiny v rámci nejrůznějších stavebních záměrů pesimisticky konstatuje, že ani naprostá nevhodnost lokality Janoch z hlediska zásahu do přírody a krajiny není na překážku případného prosazení této lokality jako vhodného místa k budování hlubinného úložiště z jiných, zejména ekonomických nebo vhodně lobbisticky podpořených hledisek.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve vyjádření č. j.: MPO 32386/2023 ze dne 20.03.2023 označilo záměr jako souladný s aktualizovanou koncepcí nakládání s radioaktivními odpady a s vyhořelým jaderným palivem, s Plánem činnosti Správy úložišť radioaktivního odpadu na rok 2023, tříletý a dlouhodobý plán a s aktualizovanou Politikou územního rozvoje České republiky. Se stanovením průzkumného území Janoch souhlasilo bez připomínek.

Obvodní báňský úřad pro území krajů Plzeňského a Jihočeského ve stanovisku č. j.: SBS 13298/2023/OBÚ-06 ze dne 11.05.2023 uvedl, že se stanovením průzkumného území Janoch souhlasí.

Krajský úřad – Jihočeský kraj ve vyjádření č. j.: KUJCK 62388/2023 ze dne 17.05.2023 upozornil na blízkost ptačí oblasti a EVL Hlubocké obory a sdělil, že možnost ovlivnění příznivého stavu předmětu ochrany nebo celistvosti prvků soustavy Natura 2000 vyloučil v rámci vyjádření č. j.: KUJCK 83347/2021 ze dne 03.07.2021 k Aktualizaci Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem.

Ke stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry nemá námítky.

Se stanovením průzkumného území Janoch nesouhlasili ostatní účastníci řízení – dotčené obce.

Obec Dříteň ve vyjádření ze dne 26.04.2023 uvedla, že již v minulosti vydala nesouhlasné stanovisko s možným umístěním úložiště jaderného odpadu v lokalitě Janoch. Záměr projednala na radě obce se závěrem, že nemění svůj postoj, a proto odmítá i zahájení průzkumných prací.

Obec Olešník ve vyjádření ze dne 05.05.2023 sdělila, že zastupitelstvo obce odmítá záměr zahájit průzkumné práce pro zvláštní zásah do zemské kůry pro případné budoucí úložiště jaderného odpadu v lokalitě Janoch.

Město Hluboká nad Vltavou ve vyjádření ze dne 25.04.2023 uvedlo, že již dříve nesouhlasilo s možným umístěním úložiště jaderného odpadu v lokalitě Janoch a na svém stanovisku nadále trvá. Zastupitelstvo města odmítlo záměr zahájit průzkumné práce pro zvláštní zásahy do zemské kůry Janoch, tedy pro případné budoucí umístění úložiště jaderného odpadu v této lokalitě.

Obec Temelín ve vyjádření ze dne 14.05.2023 nejprve uvedla, že žádost je podaná v rozporu s právními předpisy, neboť strategie postupu SÚRAO předpokládá jednání s obcemi a podepsání písemné dohody s nimi. Přesto, že obec již v červenci 2020 vydala nesouhlasné stanovisko s umístěním úložiště v lokalitě ETE – jih, již v červnu 2021 Rada SÚRAO schválila zařazení lokality Janoch do užšího výběru čtyř lokalit. Obec to považuje za výsměch a nerespektování právních předpisů. Zastupitelstvo obce na zasedání dne 03.05.2023 jednohlasně zamítlo záměr zahájení průzkumných prací v lokalitě Janoch. Zamítavé stanovisko odůvodňuje tím, že při výstavbě jaderné elektrárny Temelín došlo k nevratné devastaci přírody a zániku mnoha vesnic, kdy velké množství občanů bylo nuceno opustit své domovy. Dalším zásahem do harmonického a jedinečného charakteru krajiny byla výstavba rozvodny Kočín a průmyslové lokality na úpravu kalů. Stále aktuálním a zásadním zatížením je neukončená sanace ekologické zátěže MAPE Mydlovary. V současné době probíhají přípravy na výstavbu modulárního reaktoru v prostoru jaderné elektrárny, solární elektrárny na ploše 9 ha a výstavbu 3. a 4. bloku jaderné elektrárny.

Obec Temelín upozornila na přírodní rezervaci Karvanice, která je součástí EVL Hlubocké obory a vyjmenovala ohrožené a kriticky ohrožené druhy rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany této lokality. Poukázala na zásah do obory a lesů a odmítá transfer jakékoli fauny a flory. Hluk z odstřelů prašnost a nebezpečné látky uvolněné do ovzduší by vedly k zátěži a úhynu chované divoké zvěře, hospodářských a domácích zvířat. Obec má za to, že v právním a demokratickém státě nelze činit kroky, které by obyvatele v těchto činnostech omezovaly nebo jim je zakazovaly. Za naprosto zásadní Obec Temelín považuje ohrožení podzemních vod z důvodu jejich znečištění a jejich ztráty v důsledku realizace hlubinných vrtů. Důvodné obavy má i o povrchovou vodu např. z důvodu nutnosti přeložení vodního toku Rachačka.

Z pohledu zásahu záměru do životů místních obyvatel a rekreatů obec uvedla, že je přesvědčena o tom, že neexistují taková opatření, která by zabránila hluku a prašnosti a SÚRAO neví, jaké kroky podniknout, aby byly dodrženy zákonné limity. Obec poznamenala, že stát v souvislosti se stavbou jaderné elektrárny Temelín sliboval posílení rozvoje obcí a smíření občanů se stavbou měla kompenzovat elektrina zdarma, k čemuž nikdy nedošlo. Stejně to vnímá obec v případě výstavby hlubinného úložiště a na základě předchozích zkušeností kategoricky odmítá jakékoliv přísliby kompenzací a záruk bezpečnosti občanů, a ochrany jejich majetku, neboť dosud není legislativně upravena odpovědnost institucí za přímé i nepřímé škody a negativní dopady na majetek občanů a obcí, a také kompenzace zvýšené bezpečnosti, psychické a zdravotní zátěže obyvatel. Obec považuje za nepřijatelnou rozlehlost projektu, kdy má být nevratně zničeno 23 km² krásné nedotčené přírody. S tím souvisí odliv turistů, zánik přístupu k řece Vltavě a likvidace podnikatelské zájmové a volnočasové činnosti.

Za další velkou zátěž obec považuje změnu sociální struktury. Znehodnocení majetku v důsledku poklesu cen nemovitostí povede k psychickému zatížení v takové míře, že nelze vyloučit možnost zoufalých kroků. Obec kategoricky nesouhlasí s nuceným vystěhováním rodin. Není zajištěna sociální vybavenost pro rodiny pracující v hlubinném úložišti. Existuje také obava ze zvýšené kriminality.

Obec své vyjádření uzavírá konstatováním, že neexistuje taková kompenzace, která by dokázala nahradit všechny ztráty způsobené stavbou a následným provozem hlubinného úložiště. Žádá, aby lokalita Janoch byla vyjmuta z vybraných lokalit, neboť zatížení obce je již v současné době vysoké, a pouze z důvodu, že v místě stojí jaderná elektrárna, nemá nikdo právo tvrdit, že si občané zvyknou i na hlubinné úložiště.

Na základě obsahu došlých vyjádření dotčených orgánů státní správy a účastníků řízení k obsahu žádosti a na základě vlastního posouzení dospělo ministerstvo k závěru, že je potřeba doplnit žádost o shrnutí dosud zjištěných informací týkajících se výstavby hlubinného úložiště. Ministerstvo s vědomím, že se nejedná o zákonné náležitosti a že na základě dalšího průzkumu

může dojít i k významným změnám, považovalo za potřebné, aby dotčené obce byly seznámeny s aktuálními informacemi, které má žadatel k dispozici, a to formou shrnutí výsledků dosud provedeného výzkumu. Ministerstvo nepovažovalo za dostatečné, jsou-li tyto informace součástí některé z velkého počtu technických zpráv. Dopisem č. j.: MZP/2023/510/686 ze dne 12.06.2023 proto vyzvalo žadatele, aby podanou žádost doplnil alespoň o prostorové vymezení povrchového areálu, údaje o hloubce a rozsahu struktury podzemní části úložiště, plochu odlesnění nutnou k výstavbě nadzemní části, množství a způsob nakládání s rubaninou, výšku těžní věže, harmonogram průzkumu a výstavby a zdůvodnění doby platnosti rozhodnutí, o jakou je žádáno.

Současně s výzvou k doplnění bylo usnesením č. j.: MZP/2023/510/687 ze dne 12.06.2023 řízení přerušeno na dobu nezbytně nutnou k doplnění žádosti.

Žadatel dne 01.08.2023 doplnil žádost o požadované podklady, se kterými ministerstvo seznámilo účastníky řízení dopisem č. j.: MZP/2023/212/1021 a stanovilo jim lhůtu k vyjádření 30 dnů.

Obec Olešník dopisem ze dne 28.08.2023 potvrdila své dřívější nesouhlasné vyjádření.

Obec Temelín a Obec Dříteň zaslaly svá vyjádření prostřednictvím JUDr. Michala Bernarda, Ph.D., advokáta se sídlem Klokotská 103, Tábor, na základě plných mocí ze dne 03.08.2023, který bude dále v řízení obě obce zastupovat.

Ve vyjádření ze dne 13.09.2023 obce vyslovily domněnku, že měla být důkladně prověřena a vyhodnocena možnost uložení radioaktivního odpadu na území jiného členského státu EUROATOM. Vyslovily obavu, že provoz hlubinných úložišť s sebou může nést rizika, která nemusí být dosud známá. Na rozdíl od Finska, kde již probíhá zkušební provoz hlubinného úložiště, je v ČR daleko vyšší hustota zalidnění a případné negativní vlivy mohou podle výpočtu obcí zasáhnout až 160 tis. lidí. Podle vyjádření není lokalita Janoch vhodná ani z geologického hlediska, neboť v blízkosti se nachází Hlubocký zlom. Nelze tak zaručit, že úložiště bude chráněno a bude bezpečné i v řádu až stovek let. Lokalita také nebyla důkladně geologicky ověřena. V podkladech nejsou vyjmenována rizika ani havárie a jejich vliv na okolní obce.

Dále zmiňují negativní vliv na ceny nemovitostí. Umístění úložiště považují za nespravedlivé a neproporcionální. Důsledkem může být odliv občanů v produktivním věku a snížení kvality života. Rozporuje vlivy na jednotlivé usedlosti, které neodpovídají vzdálenosti od úložiště. Finanční kompenzace považují za nízké a s ohledem na zkušenosti s JETE zpochybňují slibované finanční kompenzace. Vyjmenovávají průmyslové a ekologické zátěže a kontaminovaná místa a považují za nepřijatelné, aby již takto zasažená lokalita byla znovu postižena umístěním úložiště.

Nesouhlasí s tvrzením SÚRAO, že v lokalitě je minimální množství vodních zdrojů, protože Nová Ves, Jeznice a Purkarec jsou zásobovány vodou ze studní a vrtů. Vytýkají SÚRAO, že neřeší, jak budou tyto zdroje sledovány, ošetřeny a kontrolovány a jak bude kompenzován případný úbytek vody v těchto zdrojích, ke kterému může dojít již při provádění průzkumných geologických vrtů.

Obce upozornily na negativní vliv úložiště na přírodní rezervaci Karvanice, na krajinný ráz – záměr bude viditelný ze všech stran v širokém okolí. Jako problematické vidí nakládání s vytěženou horninou. Obce s vědomím povinnosti pečovat o všestranný rozvoj území, potřeby svých občanů životní prostředí a zdraví i majetek občanů nesouhlasily s umístěním úložiště.

Ministerstvo oznámením č. j.: MZP/2023/212/1342 ze dne 11.10.2023 nařídilo ústní jednání, neboť dospělo k závěru, že je nezbytné pro splnění účelu řízení a uplatnění práv jeho účastníků.

Při ústním jednání konaném dne 01.11.2023 byl pořízen zvukový záznam, na základě kterého byl sepsán protokol založený ve spise pod č. j.: MZP/2023/212/1487.

Při ústním jednání byli přítomní seznámeni s dosavadním průběhem řízení, s vyjádřeními účastníků a dotčených orgánů státní správy dále s lokalitou Janoch z hlediska geologické stavby, s dosavadními výzkumy a předpokládanými geologickými pracemi. Byly zodpovězeny otázky přítomných týkající se průzkumných prací, výběru potenciálně vhodné lokality, časového průběhu průzkumu a výběru lokality, jednání s vlastníky pozemků, finančních kompenzací.

Protokol byl zaslán účastníkům jednání, ve stanovené lhůtě nebyly vzneseny žádné připomínky.

Podáním ze dne 10. 11. 2023 namítly Obec Dříteň a Temelín tzv. „systémovou“ podjatost celého Ministerstva životního prostředí (MŽP), kterou zdůvodnily tím, že mezi MŽP a Českou geologickou službou se sídlem Klárov 131/3, 118 00 Praha 1 (dále jen ČGS), byla uzavřena Smlouva o horizontální spolupráci č. SO2021-110 (dále jen „Smlouva o spolupráci“), která MŽP a ČGS (která je státní příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je MŽP) zavazuje ke spolupráci, což vyvolává důvodné pochybnosti o nestrannosti všech úředních osob v MŽP.

Ministr usnesením č. j.: MZP/2023/290/11025 ze dne 20.12.2023 rozhodl, že ředitelka odboru výkonu státní správy I MŽP není vyloučena z projednávání a rozhodování v řízení o žádosti a současně rozhodl, že o námítce podjatosti ostatních úředních osob zařazených v OVSS I, rozhodne po nabytí právní moci usnesení, kterým bylo rozhodnuto o její nepodjatosti. Toto usnesení napadla Obec Temelín rozkladem. Rozhodnutím č. j.: MZP/2024/290/153 ze dne 10.06.2024 ministr rozklad zamítl jako nedůvodný a potvrdil napadené usnesení.

Po nabytí právní moci rozhodnutí ministra ředitelka odboru výkonu státní správy I rozhodla usnesením č. j.: MZP/2024/212/2243 ze dne 19.06.2024 o tom, že oprávněné úřední osoby nejsou vyloučeny z projednávání a rozhodování v řízení. Dne 12.07.2024 Obec Temelín podala prostřednictvím svého zástupce rozklad. O rozkladu proti usnesení nebylo v době vydání tohoto rozhodnutí rozhodnuto. Vzhledem k tomu, že podle § 76 odst. 5 správního řádu nemá odvolání proti usnesení odkladný účinek, ministerstvo s ohledem na běh lhůt a délku řízení pokračovalo v řízení.

Oznámením č. j.: MZP/2024/210/2503 ze dne 09.07.2024 ministerstvo oznámilo účastníkům řízení, že považuje potřebné důkazní prostředky pro vydání rozhodnutí za shromážděné a v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu jim stanovilo lhůtu 15 dnů k vyjádření se k podkladům rozhodnutí.

Obec Temelín a Obec Dříteň se k podkladům pro vydání rozhodnutí vyjádřily prostřednictvím svého zástupce dopisem ze dne 30.07.2024, kde uvedly, že nesouhlasí se stanovením průzkumného území a trvají na tom, aby z důvodu kumulace průmyslového a ekologického zatížení, a to jak stávajícího, tak i budoucího, byla lokalita Janoch vyjmuta z kandidátních lokalit. Obce jsou přesvědčeny, že neexistuje taková kompenzace, která by dokázala nahradit ztráty způsobené stavbou a následným provozem hlubinného úložiště. Z důvodu likvidace šesti obcí při výstavbě Jaderné elektrárny Temelín (JETE) je zde zakořeněno psychické trauma obyvatel těchto obcí. Vytýkají SÚRAO, že ani 350 metrů vzdálená nemovitost nezíská kompenzaci. Za „nenormální“ označily umístění dalších bloků JETE, modulárního reaktoru i hlubinného úložiště do jednoho mikroregionu. Výstavba hlubinného úložiště připraví některé občany o domov, ale odpovědné orgány tuto záležitost bagatelizují či odmítají řešit. Provoz hlubinných úložišť s sebou může nést rizika, která nemusí být dosud známá. Obce jsou přesvědčeny, že veřejný zájem na ochraně životního prostředí a zdraví obyvatel, vlastnická práva a právo na samosprávu obcí je převažující. Průzkumné vrty jsou počátkem problémů se spodní vodou, jeden hluboký vrt zřejmě nebude mít zásadní vliv, ale ke ztrátě vody dojde v okamžiku, kdy se začne v hloubce 500 metrů pod povrchem budovat úložiště o ploše 5 km². Dalším negativním dopadem bude narušení biokoridorů a světelný smog. Obce dále upozorňují na střet s ochranným pásmem JETE. Podle

názoru obcí není lokalita Janoch vhodná ani z geologického hlediska, neboť v blízkosti se nachází Hlubocký zlom. Blízkost JETE (4,2 km) představuje potencionální riziko havárie. Žádají vyjádření SÚJB a garanci bezpečnosti, že při dlouhodobých odstřelech horniny nedojde k narušení podloží JETE. Případné negativní vlivy mohou podle výpočtů obcí zasáhnout až 160 tisíc lidí. Může dojít k odlivu občanů v produktivním věku a snížení kvality života. Obce žádají o zvážení možností uložení radioaktivního odpadu mimo území České republiky, resp. na území jiného členského státu EUROATOM. Obce upozorňují na fakt, že hodnotící kritéria uváděná SÚRAO v žádosti o stanovení průzkumného území, která mají zásadní vliv na výběr lokality, vycházejí z údajů k roku 2020 a neodrážejí její aktuální stav. Stejně tak uváděný harmonogram, který předpokládá dostavění bloku v Dukovanech a následnou výstavbou bloků v Temelíně k roku 2036, neodpovídá aktuálnímu stavu a je nutné ho i časově přizpůsobit dle vyvstalých skutečností. Je neakceptovatelné, že k zařazení lokality Janoch a Na skalním došlo na základě úvahy, že lidé, kteří se smířili s jadernou elektrárnou, se smíří i s úložištěm, což dokládají citací z Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným odpadem v České republice: „vzhledem k existenci jaderných zařízení v jejich okolí mohlo být u veřejnosti získáno vyšší porozumění pro vybudování budoucího hlubinného úložiště“.

Následně ministerstvo přistoupilo k vydání rozhodnutí.

III. Změna právní úpravy v průběhu správního řízení

V průběhu řízení o žádosti o stanovení průzkumného území Janoch, dne 07.03.2024, vyšel ve Sbírce zákonů zákon č. 53/2024 Sb., o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu, který nabyl účinnosti dne 01.07.2024. Tento zákon v § 3 upravuje mimo jiné i řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry. Podle § 3 odst. 1 zákona č. 53/2024 Sb. se v řízení, jehož předmětem je hlubinné úložiště, pro stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry použije postup pro stanovení průzkumného území pro vyhledání nebo průzkum ložisek vyhrazených nerostů podle zákona o geologických pracích. Podle přechodného ustanovení § 9 zákona č. 53/2024 Sb. platí, že řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry, jejichž předmětem je hlubinné úložiště, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních předpisů. Průzkumná území pro zvláštní zásah do zemské kůry, jejichž předmětem je hlubinné úložiště, stanovená přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 53/2024 Sb. se považují za průzkumná území pro zvláštní zásah do zemské kůry podle tohoto zákona. Ministerstvo proto řízení o žádosti SÚRAO ze dne 01.03.2024 zahájené podle geologického zákona v souladu s § 9 zákona č. 53/2024 Sb. dokončilo podle geologického zákona. Pouze na okraj ministerstvo poznamenává, že ačkoliv vedlo řízení podle staré právní úpravy, po uplynutí 30 dní od zahájení řízení nařídilo ústní jednání v obci Dříteň, na jejímž území se průzkumné území Janoch nachází a stanovilo dotčeným obcím jako účastníkům řízení dostatečně dlouhou lhůtu k vyjádření. Ministerstvo tedy bez ohledu na skutečnost, že postupovalo podle staré právní úpravy, splnilo současně také požadavky nové právní úpravy, tj. zákona č. 53/2024 Sb.

IV. Posouzení žádosti

Při rozhodování o stanovení průzkumného území Janoch ministerstvo postupovalo podle ustanovení § 4 a 4a geologického zákona, když zvláštním zásahem do zemské kůry se podle § 34 odst. 1 horního zákona mimo jiné rozumí také zřizování, provoz, zajištění a likvidace zařízení pro ukládání radioaktivních a jiných odpadů v podzemních prostorech. Na zvláštní zásahy do zemské kůry, a tedy i na hlubinné úložiště radioaktivního odpadu, včetně vyhledávání

a průzkumu prováděného pro tyto účely se podle § 34 odst. 2 horního zákona vztahují přiměřeně mimo jiné také ustanovení § 11 horního zákona. Podle § 11 horního zákona je vyhledávání a průzkum, v tomto případě pro zvláštní zásahy do zemské kůry, možné provádět pouze na průzkumném území, které bylo stanoveno podle zvláštních předpisů, tj. podle geologického zákona. Podle § 4 odst. 8 geologického zákona pro žádost o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry platí obdobný postup jako pro vyhledávání nebo průzkum ložisek vyhrazených nerostů.

Podle § 4 odst. 2 geologického zákona musí předložená žádost o stanovení průzkumného území obsahovat:

- a) návrh průzkumného území s jeho zákresem do mapy povrchové situace ve vhodném měřítku,
- b) druh zvláštního zásahu do zemské kůry
- c) zakres hranic dobývacích prostorů, chráněných ložiskových území, popřípadě jiných chráněných území nebo ochranných pásem v navrhovaném průzkumném území a výčet těchto území
- d) údaje o žadateli a doklady o jeho oprávnění pro podnikání v oboru hornické činnosti
- e) etapu prací, cíl, rozsah a způsob provádění prací a dobu, na kterou se o stanovení průzkumného území žádá
- f) rozdělení plošného obsahu území pro průzkum do území jednotlivých obcí.

Žádost o stanovení průzkumného území Janoch obsahovala všechny shora vyjmenované náležitosti a s ohledem na charakter zvláštního zásahu do zemské kůry byla doplněna o řadu zpráv, se kterými se mohli účastníci seznámit.

Podle § 4a odst. 5 geologického zákona ministerstvo žádost zamítne v případě, že

- a) navržené průzkumné území se zcela nebo zčásti překrývá s územím již stanoveným pro stejný nerost jinému zadavateli nebo se stanoveným dobývacím prostorem,
- b) na ložisko byl udělen předchozí souhlas k podání návrhu na stanovení dobývacího prostoru jiné osobě než žadateli,
- c) žadatel neprokáže požadovanou bezúhonnost nebo oprávnění k hornické činnosti,
- d) u vyhledávání ložisek ropy nebo plynu žadatel neprokáže technickou nebo finanční způsobilost
- e) žadateli bylo v posledních deseti letech zrušeno průzkumné území podle § 21 geologického zákona.

Žádný z výše uvedených důvodů nenastal. Vzhledem k tomu, že žadatelem je Česká republika, nebyla zjišťována bezúhonnost žadatele, jak to vyžaduje ustanovení § 4 odst. 3 geologického zákona.

Podle § 4a odst. 6 geologického zákona ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne zejména v případě, že průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou, státní politikou životního prostředí, zájmy obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převyší zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska.

Obě vyjmenované státní politiky průzkum pro účely zjištění vhodných podmínek pro vybudování hlubinného úložiště neřeší a ministerstvo rovněž nezjistilo žádný rozpor obou politik se stanovením průzkumného území Janoch. Stanovení průzkumného území Janoch rovněž není v rozporu se zájmy obrany státu a ani se zahraničními závazky státu. Ministerstvo proto dále

zkoumalo, zda existuje další veřejný zájem, který by převýšil zájem na průzkumu pro zvláštní zásahy do zemské kůry a následném vybudování hlubinného úložiště.

Veřejný zájem na průzkumu pro účely vybudování hlubinného úložiště ministerstvo dovozuje z následujících dokumentů:

Podle § 113 odst. 1 zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů je SÚRAO organizační složkou státu zřízenou Ministerstvem průmyslu a obchodu pro zajišťování činností spojených s ukládáním radioaktivního odpadu. Předmětem činnosti SÚRAO je podle § 113 odst. 4 atomového zákona mimo jiné příprava, výstavba, uvádění do provozu, provoz a uzavření úložišť radioaktivního odpadu. Podle § 113 odst. 5 atomového zákona svou činnost vykonává na základě vládou schváleného statutu a ročního, tříletého a dlouhodobého plánu činnosti.

Dne 18.06.2001 vstoupila v platnost Společná úmluva o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady, která byla přijata ve Vídni dne 05.09.1997. Cílem této úmluvy je zajistit, aby v průběhu všech fází nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady existovaly účinné zábrany proti potenciálním rizikům tak, aby jednotlivci, společnost a životní prostředí byli chráněni proti škodlivým účinkům ionizujícího záření, a to v současné době i v budoucnu takovým způsobem, aby potřeby a cíle současné generace byly naplněny, aniž by byla ohrožena schopnost budoucích generací naplňovat svoje potřeby a cíle.

Směrnice Rady 2011/70/Euratom ze dne 19.07.2011, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, stanoví v článku 4, že každý členský stát má konečnou odpovědnost za nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, jež v tomto státě vznikly. Radioaktivní odpad se uloží v tom členském státě, v němž vznikl, pokud nedojde k dohodě s jiným členským státem nebo třetí zemí za účelem využívání úložiště v jedné z těchto zemí. Podle článku 10 mají členské státy zajistit, aby veřejnost měla v souladu s vnitrostátními právními předpisy a mezinárodními závazky potřebnou příležitost účinně se účastnit procesu rozhodování týkajícího se nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem.

Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, po její aktualizaci schválené usnesením Vlády České republiky č. 597 ze dne 26.08.2019, je výchozím dokumentem, který formuluje zásady, postupy a cíle státu na období přibližně do roku 2030 s výhledem na další období. Přijetím koncepce vláda určuje principy, cíle a priority pro dosažení optimálního způsobu nakládání s RAO a VJP, které budou naplňovány i činnostmi jednotlivých resortů, zejména Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva životního prostředí a Ministerstva financí. Pro Správu úložišť radioaktivních odpadů Koncepce představuje zásadní strategický dokument, z něhož vychází dlouhodobé, tříleté a roční plány činnosti, které jsou spolu s rozpočtem Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) každoročně předkládány vládě ke schválení.

Usnesením Vlády České republiky č. 929 ze dne 20.07.2009 byla schválena Politika územního rozvoje České republiky, která po řadě aktualizací (naposledy k 01.03.2024) uložila Ministerstvu průmyslu a obchodu ve spolupráci se SÚRAO provést výběr finální a záložní lokality se zohledněním oprávněných zájmů dotčených obcí a krajů a za jejich účasti v termínu nejpozději v roce 2030.

Dne 11.01.2023 přijala vláda ČR usnesení č. 7, kterým schválila plán činnosti a rozpočet SÚRAO na rok 2023. Podle Plánu činnosti je pro čtyři vybrané lokality připravována návazná etapa prací za účelem získání dat z hloubky úložiště v režimu geologického výzkumu a průzkumu. Získání těchto dat je podmíněno nejen technickými možnostmi, ale především schválením průzkumného

území pro zvláštní zásah do zemské kůry na dotčených lokalitách. Geologické práce mají za úkol přinést data pro účely popisu a výběru finální a záložní lokality hlubinného úložiště. Po dosažení tohoto milníku SÚRAO požádá o rozhodnutí o ochraně vhodného horninového masivu pro umístění hlubinného úložiště stanovením chráněného území pro zvláštní zásah do zemské kůry podle horního zákona. Toto rozhodnutí je podmíněno získáním dat v režimu geologického výzkumu a průzkumu, na jejichž základě budou vypracovány: předběžný projekt jaderného zařízení, bezpečnostní zpráva a předběžné hodnocení vlivu stavby na životní prostředí. Za tímto účelem budou na čtyřech potenciálních lokalitách prováděny výzkumné a průzkumné práce ve výše uvedených oblastech. Dosažení milníku výběru finální lokality a stanovení chráněného území pro zvláštní zásah do zemské kůry je prováděno postupnými kroky redukcí počtu lokalit. Výše uvedený termín může být změněn na základě plnění podmínek daných nařízením Nařízení EK k Taxonomii EU, které stanovuje podmínky pro financování jaderné energetiky jako přechodného zdroje k nízkouhlíkové ekonomice. Jednou z podmínek tohoto dokumentu je zprovoznění hlubinného úložiště již v roce 2050.

Ministerstvo s odvoláním na výše citované dokumenty dospělo k závěru, že nalezení vhodné lokality pro vybudování HÚ je významným závazkem českého státu, a proto průzkum lokalit vytipovaných dříve jako možné pro vybudování HÚ ministerstvo posuzuje jako veřejný zájem s velmi vysokou prioritou.

Ministerstvo dále posuzovalo, zda v této fázi průzkumu existuje jiný veřejný zájem, který by převážil veřejný zájem na dalším průzkumu lokality a na případném vybudování hlubinného úložiště v lokalitě Janoch.

Ministerstvo již ve svých dřívějších rozhodnutích uvedlo, že v řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry nemůže probíhat poměrování veřejných zájmů na stejném principu jako v případě stanovení průzkumného území pro ložiskový průzkum, příp. i pro ostatní zvláštní zásahy do zemské kůry.

Tento přístup potvrdil opakovaně i Nejvyšší správní soud (NSS), např. v rozsudku č. j.: 4 As 155/2018 – 63 ze dne 08.11.2018, kde uvedl, že: „v projednávané věci nejde o průzkum, jenž může vést k následné těžbě ložiska. Ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona se užívá jen „obdobně“ pro průzkum ložiska v souvislosti se zvláštním zásahem do zemské kůry (tj. vytvoření hlubinného úložiště radioaktivního odpadu). Dále je potřebné přihlédnout k tomu, že geologický průzkum zde má sloužit pouze k ověření, zda je realizace hlubinného úložiště v dané lokalitě vůbec možná. Daná lokalita představuje jen jednu z mnoha (zde konkrétně sedmi) alternativ. Proto ani není s jistotou dáno, zda na fázi geologického průzkumu budou navazovat další procesní fáze směřující k samotné realizaci výstavby úložiště. K této realizaci nakonec může, ale nemusí dojít. Geologický průzkum zde slouží pouze tomu, aby SÚRAO získala potřebné prvotní informace o tom, zda je daná lokalita vhodná. Je přitom pravděpodobné, že v šesti ze sedmi předem vybraných lokalit k navazujícím fázím procesu vůbec nedojde. Za této situace by bylo předčasné a neúměrně přísné požadovat po správních orgánech, aby se zabývaly otázkou existence veřejných zájmů bránících výstavbě hlubinného úložiště samého, resp. aby SÚRAO předkládala ke všem uvažovaným lokalitám detailní informace o parametrech jednotlivých možných úložišť, bez nichž posouzení této otázky není do důsledku možné. Navíc samotný výběr úložiště pro další fáze povolovacích řízení budou nepochybně určovat právě výsledky geologického průzkumu samotného. Proto požadavek poměrování „dalších veřejných zájmů“ se zájmem na „dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska“ by mohl ve svém důsledku být technicky nesplnitelný, jestliže určité parametry hlubinného úložiště bez provedení průzkumu zjistit nelze.“

Tento názor vyslovil NSS za situace, kdy byla stanovena průzkumná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry na sedmi lokalitách, a průzkum měl být prováděn neinvazivními metodami bez zásahu do pozemků na základě rozhodnutí o stanovení průzkumného území z roku 2014.

V roce 2020 bylo dokončeno hodnocení devíti potenciálních lokalit pro umístění HÚ dle kritérií SÚRAO a vyhlášky č. 378/2016 Sb., o umístění jaderného zařízení. Na základě multikriteriálního hodnocení byly jako perspektivní pro navazující práce označeny lokality Březový potok, Horka, Hrádek a Janoch. Ostatní lokality zůstaly jako záložní. Pro čtyři vybrané lokality je potřebná návazná etapa prací za účelem získání dat z hloubky úložiště v režimu geologického výzkumu a průzkumu.

V případě navrhovaného průzkumného území Janoch se tedy jedná o etapu vyhledávání, kdy budou prováděna detailní geofyzikální, geochemická, hydrogeologická a geotechnická měření s využitím hlubokých vrtů. Průzkumné práce budou probíhat za účelem definování vlastního horninového bloku pro potenciální umístění hlubinného úložiště a stanovení jeho vlastností. Geologické práce mají za úkol přinést data pro účely popisu a výběru finální a záložní lokality hlubinného úložiště.

Geologický průzkum má tedy stále sloužit k ověření, zda je realizace hlubinného úložiště v lokalitě Janoch vůbec možná. Lokalita Janoch představuje jednu ze čtyř alternativ. V současné době není s jistotou dáno, zda na fázi geologického průzkumu budou navazovat další procesní fáze směřující k samotné realizaci výstavby úložiště.

Ministerstvo v řízení o stanovení průzkumného území neposuzovalo s odkazem na znění citovaného rozsudku NSS, zda neexistuje takový veřejný zájem, který by vylučoval stavbu hlubinného úložiště, opřelo se však o multikriteriální analýzu odborníků, na základě které byla lokalita Janoch společně s dalšími třemi lokalitami vybrána především z hlediska dlouhodobé bezpečnosti, o což jde při stavbě hlubinného úložiště především, dále z hlediska technické proveditelnosti a z hlediska životního prostředí, a následně byla schválena vládou ČR.

Ministerstvo však musí posoudit, zda neexistuje takový veřejný zájem, který by převyšoval veřejný zájem na dalším průzkumu lokality Janoch a znemožňoval by vlastní geologický průzkum na ploše navrženého průzkumného území.

Poměřovaným veřejným zájmem je bezesporu ochrana povrchových a zejména podzemních vod. Magistrát Města České Budějovice ve svém vyjádření v souladu s obsahem žádosti sdělil, že v ploše navrženého průzkumného území nejsou ochranná pásma vodních zdrojů ani jiná chráněná území s výjimkou lokálních zdrojů podzemní vody, k zásobování místních vodovodů, které jsou převážně mělké v místech prameništ. V jižním a severozápadním cípu území se nachází vodovodní řad pro veřejnou potřebu. Účastníci řízení se přesto obávají ohrožení podzemních vod v podobě jejich znečištění (zaolejování vody apod.) Ministerstvo v řízení o stanovení průzkumného území nemůže předjímat, že organizace, která bude provádět průzkumné vrty, nebude dodržovat předpisy na ochranu vod a při vrtných pracích způsobí jejich znečištění. Lokalita Janoch, stejně tak jako ostatní lokality, jsou v tzv. krystalinických horninách, které obsahují větší množství povrchové vody v úrovních do 20 maximálně do 40 metrů. Tam, kde končí zóna zvětrávání a rozvolnění, a začíná homogenní hornina, je vody velmi málo. Aby se při provádění vrtů nepoškodily přípovrchové zvodně, zaizoluje se horní část vrtu až k místu, kde končí povrchové zvětrávání a kudy proudí přípovrchová voda, ze které čerpají studny a lokální zdroje. Voda z hlubokých vrtů, které se zaplní podzemní vodou, ani voda z mělkých vrtů nebude čerpána, a proto nemůže docházet k ovlivnění mělkých podzemních vod. Vrty nebudou likvidovány, budou monitorovány po dobu řady let. Vrty budou ukončeny zhlavím, chránícím je před mechanickým poškozením a znečištěním. Okolní zdroje vody (prameny, jímky, potoky, studánky) do stametrových vzdáleností budou monitorovány.

Námítky obcí týkající se vlivu případné stavby úložiště na povrchové vody přesahují rámec tohoto správního řízení. Řešení vlivu úložiště na podzemní a povrchové vody je jedním z cílů průzkumných prací, jak to vyplývá z obsahu žádosti.

SÚRAO je povinna zajistit, aby při provádění průzkumných prací nedocházelo k ovlivnění vodního režimu daného území a aby se zamezilo vypouštění či únikům znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod. Tato povinnost byla zdůrazněna stanovením podmínky č. 2 ve výroku II. tohoto rozhodnutí.

S ohledem na výše uvedené ministerstvo usuzuje, že rizika spojená s ohrožením podzemních vod, a tedy veřejný zájem na jejich ochraně, nepřevyšuje veřejný zájem na provedení průzkumu.

Dalším poměřovaným veřejným zájmem je zájem na ochraně přírody a krajiny. Na ploše průzkumného území Janoch se nenachází žádná velkoplošná (národní park, chráněná krajinná oblast) ani maloplošná zvláště chráněná území (národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní památka), nenachází se zde ani žádná chráněná území spadající do soustavy Natura 2000 (evropsky významná lokalita, ptačí oblast). Krajský úřad Jihočeského kraje podle jeho sdělení ze dne 17.05.2023 považuje za nezbytné vzít v potaz blízkost ptačí oblasti a evropsky významné lokality Hlubocké obory, současně ale podle jeho sdělení vydal dne 23.07.2021 pod č. j.: KUJCK 83347/2021 stanovisko orgánu ochrany přírody z hlediska možného významného vlivu „dílčí Aktualizace Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem“, v němž vyloučil možnost ovlivnění příznivého stavu předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí. Podle vyjádření krajského úřadu tato koncepce v předloženém rozsahu nezasáhne do stanovišť ani neovlivní druhy, které jsou předmětem ochrany lokalit soustavy Natura 2000. Účastníci řízení poukazují na přírodní rezervaci Karvanice, která je součástí EVL Hlubocké obory a na ohrožené a kriticky ohrožené druhy rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany této lokality.

Ministerstvo k požadavkům obcí a dotčených orgánů uvádí, že navržené průzkumné území Janoch nezasahuje do EVL Hlubocké obory, pouze na ni dosedá svým jižním vrcholem. Přírodní památka Kameník a přírodní rezervace Karvanice, resp. její ochranné pásmo, jsou vzdáleny vzdušnou čarou více než dva kilometry. Podle názoru ministerstva plánovaný geologický průzkum nijak neovlivní předměty ochrany těchto chráněných území. K blízkosti těchto chráněných území může být přihlédnuto při výběru hlavní a záložní lokality.

Určitá omezení však bude představovat výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, pokud bude zjištěn. Navrženým průzkumným územím prochází migrační koridor a migračně významné území pro velké savce. Podle sdělení SÚRAO již nyní probíhá biologický screening, jehož účelem je zjištění stavu chráněných druhů rostlin a živočichů. Výskyt těchto chráněných druhů může vyloučit provádění kopných a vrtných prací v místech jejich výskytu, nepředstavuje však důvod, pro který by nemohly být provedeny průzkumné práce v požadovaném rozsahu, a to za předpokladu že se při průzkumu bude postupovat v souladu s požadavky orgánu ochrany přírody a tyto chráněné druhy nebudou ohroženy. V nezbytném případě bude povinností žadatele opatřit si výjimku ze zákazů pro konkrétní zásahy ve smyslu § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Ochrana krajinného rázu se týká zejména povrchového areálu, případně deponie vytěženého materiálu, jejich vliv může být významný. Geologický průzkum může krajinný ráz ovlivnit snad pouze přechodně a krátkodobě.

Územní systém ekologické stability (ÚSES) představuje v navrženém průzkumném území nadregionální biokoridor Štěchovice-Hlubocká obora ZUR, regionální biocentrum Janoch a síť lokálních biocenter a biokoridorů. Plochy, které jsou vydaným územním plánem vymezeny pro plnění funkce ÚSES, smějí být využívány pouze tak, aby nedošlo ke snížení jejich ekologické

stability, resp. tak, aby ekologická stabilita byla zachována, případně zvyšována; za nepřipustné je v takových plochách považováno zejména umístování staveb. Podmínky využití území v plochách biocenter a biokoridorů ÚSES se liší podle funkce skladebných částí. V plochách biocenter nelze umísťovat stavby, v plochách biokoridorů jsou některé stavby za určitých podmínek přípustné. Podmínky využití ploch ÚSES v územně plánovací dokumentaci musejí být vždy stanoveny s ohledem na zachování funkčnosti biocenter nebo biokoridorů, resp. jejich funkce nesmí být do budoucna potlačena. Stanovení průzkumného území, resp. provádění geologických prací není v rozporu s ochranou prvků ÚSES, je však nutné plánovat průzkumné práce mimo plochy vymezené v územních plánech jako prvky ÚSES.

Podle žádosti se na území navrženého průzkumného území Janoch nevyskytují žádné významné krajinné prvky, myšleno zřejmě registrované významné krajinné prvky ve smyslu § 6 zákona o ochraně přírody a krajiny. Významným krajinným prvkem je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled či přispívá k udržení její stability. Podle § 3 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny jsou významnými krajinnými prvky lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. Krajina dotčená plochou navrhovaného průzkumného území je tvořena řadou těchto významných krajinných prvků, mezi které lze zařadit zejména drobné vodní toky, soustava rybníků v severní části nebo lesní komplexy. Rovněž v těchto případech není samotné stanovení průzkumného území v rozporu s ochranou významných krajinných prvků, nicméně i zde platí, že je nutno minimalizovat zásahy v plochách významných krajinných prvků na nezbytné případy. V těchto nezbytných případech pak je zákonnou povinností žadatele v situaci, kdy zásahem ve spojení s průzkumnými pracemi může docházet k poškození nebo zničení konkrétního významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, opatřit si předem souhlas příslušného orgánu ochrany přírody.

Povinnost zohlednit výskyt významných krajinných prvků, přihlídnout k poloze funkčních skladebných prvků ÚSES, významnějších center biodiverzity s vyšším podílem přírodních biotopů a výskytem populací zvláště chráněných druhů a s polohou dálkových migračních, a povinnost přednostně soustředit technické práce mimo tyto prvky byly zdůrazněny stanovením podmínky č. 3 uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí.

S ohledem na shora uvedené lze konstatovat, že veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny nepřeváží veřejný zájem na provedení průzkumu za účelem zjištění vhodnosti lokality pro vybudování hlubinného úložiště.

Veřejný zájem na ochraně zemědělské půdy a pozemků určených k plnění funkce lesa podle názoru ministerstva rovněž není převažující. Vlastní průzkumné práce spojené se zásahem do zemědělských nebo lesních pozemků pravděpodobně budou mít za důsledek jejich dočasné odnětí a omezení, bude se však jednat o jednotky ploch o zanedbatelné velikosti.

Také ochrana nerostného bohatství představuje veřejný zájem, který je nutno poměřit s veřejným zájmem na průzkumu lokality. Na ploše navrženého průzkumného území se nenachází žádný dobývací prostor ani zde nebylo osvědčeno žádné ložisko nerostných surovin. Nenachází se zde ani žádné prognózní ložisko nerostných surovin. V jihovýchodní části území se nachází menší ložisko nevyhrazeného nerostu Purkarec, kde probíhá příležitostná těžba šterkopísku. Lze tak uzavřít, že ani veřejný zájem na ochraně nerostného bohatství nepřevažuje veřejný zájem na průzkumu za účelem zjištění vhodnosti lokality pro vybudování hlubinného úložiště.

Ochrana kulturních a historických památek je dalším poměřovaným veřejným zájmem. SÚRAO v žádosti uvedla přehled území archeologického významu a přehled kulturních památek. Přestože se jedná o značné množství území a památek, ministerstvo je nepovažuje za střet zájmu, který by znemožňoval provedení průzkumu za účelem zjištění vhodnosti umístění hlubinného úložiště. Při plánování průzkumných prací je nezbytné umístit je mimo tato území. Při průzkumu je nutno postupovat tak, aby nedošlo ke způsobení nepříznivé změny stavu kulturních památek nebo jejich prostředí a k ohrožení zachování a vhodného společenského uplatnění kulturních památek a je nutno respektovat § 22 a 23 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, tj. oznámit činnost na území s archeologickými nálezy Archeologickému ústavu a případně umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum, příp. oznámit archeologický nález.

Povinnost respektovat zájmy ochrany kulturních památek a území archeologického významu je obsažena v podmínce č. 4 výroku II. tohoto rozhodnutí.

Ve veřejném zájmu je rovněž ochrana dopravní a technické infrastruktury. Podle žádosti se v řešeném území nacházejí rozvody vysokého a nízkého napětí. V sz. a sv. cípu území probíhají souběžně nadzemní vedení elektrické sítě ZVN 400 kV a VVN 110/220 kV s ochrannými pásmy. Do obce Nová Ves a samot Coufalka, Jednota, Rachačky a Strouha vede nadzemní vedení elektrické sítě VN 22 kV částečně s ochranným pásmem. Dále do území v okrajových částech zasahují vodovodní řady s vodovodním zařízením. Ve směru sever – jih prochází navrženým průzkumným územím silnice II. třídy č. 105 Písek – Hluboká nad Vltavou a silnice III. třídy č. 12221 Jeznice – Temelín. Do severozápadního cípu zasahuje silnice II. třídy č. 122. Nad průzkumným územím probíhá letecký koridor Ministerstva obrany ČR LKTRA 78 Soběslav. Do území též zasahuje ochranné pásmo radiolokátoru Ministerstva obrany ČR České Budějovice. Žádný z vyjmenovaných prvků dopravní a technické infrastruktury nepředstavuje střed zájmu, který by znemožňoval provedení geologického průzkumu. Při projektování geologických prací bude nutno tyto prvky respektovat.

Zamítavá stanoviska obcí jako účastníků řízení ministerstvo hodnotí jako veřejný zájem obcí na jejich dalším rozvoji, který by v případě vybudování HÚ byl podle jejich názoru omezen. Není pochyb o tom, že obce mají právo na vlastní rozvoj a ministerstvo vnímá výrazný a dlouhodobý nesouhlas samosprávy a obyvatel obcí v dotčené lokalitě s možnou přípravou budování hlubinného úložiště včetně stanovení průzkumného území. Pro potřeby případné výstavby hlubinného úložiště musí zejména geologická stavba území splňovat celou řadu přísných kritérií, přičemž výběr lokalit, u kterých lze s určitou mírou pravděpodobnosti splnění těchto kritérií předpokládat, je vzhledem k jejich unikátnosti značně omezený. Toto omezení dotčených obcí, pokud k němu dojde, a to v případě, že by lokalita Janoch byla vybrána jako nejvhodnější, je částečně kompenzováno příspěvkem podle atomového zákona. Nesouhlas obcí sám o sobě není důvodem pro zamítnutí žádosti o stanovení průzkumného území.

V. Vypořádání námitek

Obec Temelín má za to, že žádost byla podána v rozporu s právními předpisy, neboť strategie postupu SÚRAO předpokládá jednání s obcemi a podepsání písemné dohody s nimi. Přesto, že obec již v červenci 2020 vydala nesouhlasné stanovisko s umístěním úložiště v lokalitě ETE – jih, již v červnu 2021 Rada SÚRAO schválila zařazení lokality Janoch do užšího výběru čtyř lokalit. Obec to považuje za výsměch a nerespektování právních předpisů.

Ministerstvo k této námitce uvádí, že SÚRAO postupovala při podání žádosti v souladu s právními předpisy, konkrétně v souladu s geologickým zákonem. Jak již bylo dříve uvedeno, žádost splnila všechny náležitosti stanovené tímto zákonem a obsahovala řadu podkladů nad rámec zákonných

povinností. Skutečnost, že lokalita Janoch byla zařazena mezi čtyři potenciálně vhodné lokality, není jednáním SÚRAO v rozporu se zákonem, ale je výsledkem multikriteriálního posouzení širšího výběru lokalit týmem odborníků a následného odsouhlasení vládou ČR. Postup SÚRAO je v souladu s řadou schválených dokumentů koncepcí a plánů činnosti, které jsou schváleny vládou.

Obec Temelín a také Obec Dříteň poznamenaly, že při výstavbě jaderné elektrárny Temelín došlo k nevratné devastaci přírody a zániku mnoha vesnic, kdy velké množství občanů bylo nuceno opustit své domovy. Dalším zásahem do harmonického a jedinečného charakteru krajiny byla výstavba rozvodny Kočín a průmyslové lokality na úpravu kalů. Stále aktuálním a zásadním zatížením je neukončená sanace ekologické zátěže MAPE Mydlovary. V současné době probíhají přípravy na výstavbu modulárního reaktoru v prostoru jaderné elektrárny, solární elektrárny na ploše 9 ha a výstavbu 3. a 4. bloku jaderné elektrárny. Takové zatížení regionu považují obce za „nenormální“.

Ministerstvo namítané skutečnosti nijak nerozporuje, snad pouze poznamenává, že sanace odkališť v Mydlovarech je již před dokončením, nicméně i nadále budou představovat určitou zátěž pro území. Znovu však opakuje, že v řízení o stanovení průzkumného území mu nepřísluší a ani k tomu není kompetentní tyto namítané skutečnosti zohlednit. Již existující zatížení lokality bude jedním z kritérií při výběru hlavní a záložní lokality, při kterém bude tým odborníků vycházet z výsledků geologických průzkumů provedených na všech 4 kandidátních lokalitách (pokud na nich bude stanoveno průzkumné území). Hodnocení kumulativních vlivů bude výhledově v případě výběru lokality Janoch také předmětem posouzení vlivů na životní prostředí v procesu EIA.

Obce se obávají, že případná výstavba hlubinného úložiště může občany připravit o domov a odpovědné orgány tuto skutečnost bagatelizují nebo odmítají řešit. Obce přirovnávají jednání SÚRAO k jednáním, které znají ze stavby JETE a vytýkají jí, že nemovitost vzdálená 350 metrů od záměru není důvodem ke kompenzaci.

Ministerstvo opět zdůrazňuje, že předmětem řízení o stanovení průzkumného území není výstavba úložiště, nadto ze žádného dokumentu nevyplývá, že by stavba nadzemního areálu měla proběhnout v obydlených oblastech. Podle předložených zpráv se uvažované stavby nadzemního areálu nedotknou žádné nemovitosti. Ministerstvo opakovaně poznamenává, že bez provedení geologických a dalších prací nelze v současné době s jistotou určit, kde bude nadzemní areál umístěn v případě, že by lokalita Janoch byla nakonec vybrána jako nejvhodnější pro stavbu hlubinného úložiště. Přirovnávání k situaci, jaká nastala při stavbě JETE, proto není na místě. K namítané kompenzaci konkrétní nemovitosti vzdálené 350 metrů od záměru ministerstvo uvádí, že v současné době je sice navržen povrchový areál, jeho skutečná poloha i vzhled však mohou být na základě vyhodnocení výsledků průzkumných prací, které poskytne až geologický průzkum, zcela odlišné. Zároveň SÚRAO musí postupovat podle současně platné právní úpravy (§ 117 atomového zákona a § 2 nařízení vlády č. 35/2017 Sb.), podle které příspěvky z jaderného účtu náleží výhradně obcím, na jejichž katastrálním území je stanoveno průzkumné území a chráněné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry, a na jejichž území je povoleno provozování úložiště radioaktivního odpadu, nikoliv jednotlivým dotčeným osobám. Využití příspěvků není nijak vázáno a obce s nimi mohou nakládat podle svého uvážení.

Obce tvrdí, že lokalita není vhodná z geologického hlediska, neboť v blízkosti se nachází tzv. Hlubocký zlom.

Při ústním jednání zástupce České geologické služby ubezpečil, že Hlubocký zlom je geologům dobře známá struktura, která leží v dostatečné vzdálenosti od průzkumného území. Geologové znají dobře seismicitu na Hlubockém zlomu, která není ohrožující, znají jeho průběh a byly

vytvořeny geofyzikální profily pro jeho upřesnění. Hluboký zlom byl posouzen a nebylo v něm shledáno ohrožení lokality.

Obce žádají vyjádření Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB) z důvodu blízkosti JETE a garanci bezpečnosti, že při dlouhodobých odstřelech horniny nikdy nemůže dojít k narušení podloží JETE.

Ministerstvo podání žádosti o stanovení průzkumného území oznámilo mimo jiné i SÚJB a vyzvalo jej, aby se k žádosti vyjádřil. Vzhledem k tomu, že SÚJB žádné vyjádření nezaslal, má ministerstvo za to, že ke stanovení průzkumného území Janoch nemá žádné připomínky. Na webových stránkách SÚJB lze zjistit, že vývoj hlubinného úložiště je pro SÚJB jednou z jeho hlavních dlouhodobých priorit. Proto od roku 2004 systematicky monitoruje a od roku 2012 i komentuje ve svých výročních zprávách stav vývoje hlubinného úložiště v ČR. V roce 2014 byla podepsána Dohoda mezi SÚJB a SÚRAO o spolupráci v oblasti vývoje hlubinného úložiště v České republice, která definuje obecný rámec spolupráce těchto institucí nutné pro úspěšný průběh vývoje HÚ, zejména výběru lokality HÚ.

Námítky obcí týkající se hustoty zalidnění, a s tím související množství lidí, kteří mohou být zasaženi výstavbou úložiště, odlivu občanů v produktivním věku a snížení kvality života budou předmětem dalšího posuzování lokalit. Pro stanovení průzkumného území nejsou relevantní.

Obce také tvrdí, že uložení radioaktivního odpadu na území jiného členského státu lze v souladu se směrnicí Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. července 2011 smluvně zajistit a tato možnost by měla být důkladně prověřena a vyhodnocena, a to s ohledem na veškeré výhody a nevýhody, které tato varianta přináší.

Ministerstvo v první řadě zdůrazňuje, že není kompetentní k tomu, aby v řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry rozhodovalo o tom, zda by Česká republika neměla raději vyvíjet aktivity za účelem získání smlouvy o uložení radioaktivního odpadu v některém z členských států EURATOM, ale rozhoduje o tom, zda je možné stanovit průzkumné území na základě již podané žádosti. Současně ministerstvo odkazuje na směrnici Rady 2011/70/Euratom, konkrétně na ustanovení čl. 4 odst. 1, dle kterého je obecnou zásadou konečná odpovědnost každého členského státu za nakládání s vyhořelým radioaktivním palivem a radioaktivním odpadem, které v tomto státě vznikly, a čl. 4 odst. 4, dle kterého se radioaktivní uloží primárně v tom členském státě, v němž vnikl, pokud nedojde k dohodě o uložení v jiném členském státě. Výstavba mezinárodního úložiště i přes nepopiratelné technické, ekonomické a logistické výhody zůstává pouze v teoretické rovině a nelze s ní realisticky počítat, naráží totiž na odpor veřejnosti a většiny politiků k ukládání zahraničního radioaktivního odpadu na svém území. Stanovení průzkumného území však není překážkou pro případné uzavření dohody ve smyslu čl. 4 odst. 4 směrnice, pokud by taková možnost vyvstala. Tato možnost však nezbavuje Českou republiku povinnosti postupovat ve smyslu výše uvedených zásad odpovědnosti za vzniklé radioaktivní odpady a s tím souvisejících povinností činit kroky potřebné k vybudování úložiště, jehož nezbytným předpokladem je vyhledání vhodné lokality.

Dotčené obce požadují, aby součástí žádosti byl projekt geologických prací, bez kterého nelze vyhodnotit intenzitu zásahu do práv účastníků. Podle § 6 odst. 1 geologického zákona se geologické práce provádějí podle schváleného projektu geologických prací. Podle § 6 odst. 2 geologického zákona se při projektování geologických prací zjišťuje, zda se geologické práce nedotýkají zájmů chráněných zvláštními předpisy. Jestliže se provádění geologických prací dotýká zájmů chráněných zvláštními předpisy, postupuje se podle § 22 geologického zákona v souladu s těmito předpisy. Podle § 6 odst. 3 geologického zákona je organizace (v tomto případě SÚRAO) povinna zaslat projekt geologických prací krajskému úřadu (v posuzovaném, případě Krajskému úřadu Jihočeského kraje). Po vydání kladného vyjádření krajského úřadu,

kterému může předcházet posouzení Českou geologickou službou, biologické nebo jiné odborné posouzení, považuje ministerstvo projekt za schválený. Požadavek obcí na předložení projektu geologických prací ještě před vydáním rozhodnutí o stanovení průzkumného území s ohledem na shora uvedený zákonem stanovený postup je proto neopodstatněný. Ministerstvo v zájmu informování dotčených obcí vyzvalo SÚRAO, aby doplnila podanou žádost a upřesnila plánované geologické práce. SÚRAO vyhověla požadavku obcí a v doplnění žádosti ze dne 01.08.2023 podrobněji popsala plánované geologické práce v podrobnosti například počtu a parametrů jednotlivých vrtů a účelu jednotlivých prací.

Za účelem co nejlepší informovanosti dotčených obcí ministerstvo ve výroku II. tohoto rozhodnutí stanovilo SÚRAO podmínku seznámit obce s takto schváleným projektem geologických prací.

Ministerstvo v řízení o stanovení průzkumného území není oprávněno hodnotit, jak a kdy byla stanovena a zda byla správně hodnocena kritéria pro výběr potenciálně vhodných lokalit. Námitky vznesené zejména Obcí Temelín a Obcí Dříteň k postupu při výběru lokalit tak nejsou relevantní. Jak již bylo uvedeno, výběr potenciálně vhodných lokalit pro zřízení hlubinného úložiště proběhl na základě multikriteriálního hodnocení odborníků a byl schválen Vládou České republiky.

VI. Závěr

Ministerstvo po provedeném řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry v lokalitě Janoch dospělo k závěru, že byly prokázány důvody pro další průzkum této lokality. Dosavadní stav poznání lokality sice umožňuje dílčí závěr o její vhodnosti z hlediska stanovených hodnotících kritérií, avšak nedovoluje jednoznačné závěry o naplnění těchto kritérií včetně případných kritérií vylučujících. Potřeba dalšího průzkumu lokality vyplývá z mezinárodních závazků ČR a potřeb řešení problému ukládání vysoce radioaktivních odpadů, zejména vyhořelého jaderného paliva při současném i plánovaném využívání jaderného paliva k výrobě elektrické energie.

V průběhu správního řízení nebyl nalezen takový veřejný zájem, o kterém by bylo možné na základě současného stavu poznání rozhodnout, že převyšuje zájem na průzkumu provedeném za účelem posouzení další perspektivnosti lokality Janoch pro výstavbu hlubinného úložiště, a proto ministerstvo rozhodlo tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Vlastní průzkumné práce budou probíhat podle Projektu geologických prací ve smyslu § 6 geologického zákona a souvisejících prováděcích předpisů a za dodržení podmínek stanovených ve výroku tohoto rozhodnutí.

Toto rozhodnutí současně nezbavuje SÚRAO povinností, které jí plynou ze zvláštních právních předpisů, pokud tyto podmiňují realizaci činností zamýšlených v rámci geologického průzkumu.

Stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry nezakládá samo o sobě právo vstupovat na cizí pozemky a jeho využívání je možné podle § 14 geologického zákona jen na základě písemné smlouvy s vlastníkem pozemku, není-li možné zjistit vlastníka, s nájemcem pozemku, a to pouze k provedení geologických a dalších zákonem specifikovaných prací.

Platnost stanoveného průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry byla stanovena v souladu s odůvodněným požadavkem žadatele na dobu do 31.12.2032.

Vydání rozhodnutí o stanovení průzkumného území podléhá podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, správnímu poplatku ve výši 2 000 Kč (bod 2. a) položky 60 sazebníku). SÚRAO jako organizační složka státu je podle § 8 odst. 1 zákona č. 634/2004 Sb. od poplatku osvobozena.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podle § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podat rozklad k ministru životního prostředí, a to ve lhůtě do 15 dnů ode dne oznámení tohoto rozhodnutí podáním učiněným u ministerstva (odboru výkonu státní správy I, oddělení České Budějovice).

JUDr. Hana Dvořáková, MBA
ředitelka odboru výkonu státní správy I
podepsáno elektronicky

Rozdělovník

Obdrží účastníci řízení:

Česká republika – Správa úložišť radioaktivních odpadů

Dlážděná 6
110 00 Praha 1

Obec Dříteň

373 51 Dříteň 1

Obec Temelín

373 01 Temelín 104

*Obě prostřednictvím advokáta
JUDr. Michala Bernarda Ph.D.,
Klokotská 103390 01 Tábor*

Město Hluboká nad Vltavou

Masarykova 36
373 41 Hluboká nad Vltavou

Obec Olešník

373 50 Olešník 15

Na vědomí po nabytí právní moci:

Magistrát města České Budějovice

odbor ochrany životního prostředí a
odbor památkové péče
nám. Přemysla Otakara II. 1/1
370 92 České budějovice

Městský úřad Týn nad Vltavou

odbor životního prostředí a
odbor hospodářské správy
náměstí Míru 2
375 01 Týn nad Vltavou

Obvodní báňský úřad pro území krajů Plzeňského a Jihočeského

Hřímálého 11
301 00 Plzeň

Krajský úřad Jihočeského kraje

odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice

Ministerstvo průmyslu a obchodu

odbor hornictví
Na Františku 32
110 15 Praha 1

Česká geologická služba

GEOFOND
Kostelní 26
170 00 Praha 7

Státní úřad pro jadernou bezpečnost

Senovážné náměstí 9
110 00 Praha 1

Ministerstvo životního prostředí

odbor geologie